

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Конечно некој се сети дека постои правен вакуум во однос на комуникацијата со Трибуналот, а тоа со задоцнување го прават пратеници на ВМРО-ДПМНЕ и ЛП, кои до Собранието поднесоа иницијатива за донесување Закон за соработка со Хаг "од причина што во нашето, казнено и процесно законодавство постои правна празнина за поблиско уредување на односите на Република Македонија со Меѓународниот кривичен суд".

"Во тој контекст имаше и такви забелешки дека можеби ова што го правиме е пост-фестум. Но, ние сметаме дека не е, бидејќи се случуваа некои работи кои се актуелни во овој момент, а претставуваат факт за самиот Закон кој содржи одредби кои се однесуваат и на постапката, која можеби треба да се одвива, но и по завршување на процесот во Хаг", истакнува Љупчо Мешков од ЛП.

Македонското оро "Тешкото" почна да се игра пред судиите на Хашкиот трибунал, а претставниците на Република Македонија, министерката за правда Мери Младеновска-Ѓорѓиевска и републичкиот јавен обвинител, Александар Прчевски, конечно ќе најдат време и простор да ги сирнат обвинетите Македонци во Хаг, но и да видат што ќе стане со преостанатите четири случаи, со кои се товарат припадници и раководители на ОНА, за злосторства против човештвото, а не го минаа "прагот" за покренување обвинение пред меѓународниот суд.

На тој начин додека очите на македонската јавност се вперени во затворските двери на Шевенинген, каде "гостите" сами си прават ручек и вечера, во Македонија политичарите ќе се занимаваат со пост-фестумски реакции од нивното предавање пред лицето на правдата кое, за жал, има испревртена слика за дејствијата во Љуботен во 2001 година.

Имено, по затишјето поради локалните избори, опозиционата коалиција ВМРО-ДПМНЕ и ЛП, ја активира собраниската говорница во обид да го протурка предлогот за донесување Закон за соработка со меѓународниот кривичен суд во Хаг. Оваа

ГО "ОБРАА БОСТАНО

активност ја иницираат: Никола Груевски, Силвана Бонева, Ганка Самоиловска-Цветанова, Сашко Кедев, Ристана Лалчевска, Љупчо Мешков, Илија Србиновски, Илија Китановски и Ѓорѓе Паљошковски.

ЉУПЧО МЕШКОВ: СЕ НАДЕВАМ ДЕКА ЌЕ ГИ УБЕДИМЕ ПРАТЕНИЦИТЕ

УРНЕКОТ

Нивните потписи претставуваат задоцнета реакција за правниот простор, кој не е уреден со закон, а истовремено ја покрива одговорноста на Владата и на министерката за тајниот чин на предавање на Јохан Тарчуловски

на хашките судии. Оваа акција нема законски пречки, но ги загрозува индивидуалните права и слободи на секој македонски граѓанин, бидејќи нивното предавање на меѓународниот суд во Хаг правно не е регулирано. По тој основ, на барање на Хаг, Јохан Тарчуловски тајно беше притворен, а подоцна со специјален лет пренесен во затворот во Шевенинген. Сите последователни настани се последица на неразјаснетите околности на неговото приведување.

"Ние сме изготвувачи на овој закон, кој е резултат на иницијативата која ја покренува партиите ВМРО-ДПМНЕ и ЛП, во врска со подготвувањето на овој законски текст, кој е предаден во Собранието. Во тој контекст имаше и такви забелешки дека можеби ова што го правиме е пост-фестум. Но, ние сметаме дека не е, бидејќи се случуваа некои работи кои се актуелни во овој момент, а претставуваат факт за самиот закон кој содржи одредби кои се однесуваат и на постапката која можеби треба да се одвива, но и по завршување на процесот во Хаг. Како што

знаете, таму има одредби дека казната може да се извршува и во нашата земја, но има одредби околу материјалните надоместувања итн. Сметам дека по урнекот на другите држави, како што се, Хрватска и Словенија, на пример, оценивме дека има потреба од донесувањето на овој закон и токму поради тоа и го поднесовме во Собранието", истакнува пратеникот на ЛП, Љупчо Мешков, во врска со иницијативата за донесување ваков закон.

Во образложението од предлогот на пратениците се истакнува дека иницијативата ја поднесуваат "од причина што во нашето, казнено и процесно законодавство

ГАРАНЦИИ

Јохан Тарчуловски, по трите точки од обвинението, кои му ги прочита судијата на Трибуналот, Албин Ејзер, се изјасни дека не е виновен. Поранешниот инспектор во МВР и шеф на обезбедувањето на претседателот Борис Трајковски, во своето прво изјаснување ги отфрли обвинувањата, кои го това-

ПРОТИВПРАВНО АПСЕЊЕ!?

Со решението да му додели помош на Бошкоски да се брани во Хаг, Владата само ја потврди тезата дека пред Трибуналот не му се суди само нему, туку на целата држава. Со тоа, на обвинителна клупа се ставаат сите граѓани, и сите ќе биде виновни доколку Бошкоски биде осуден, ова е ставот на Македонскиот хелсиншки комитет за човекови права.

"Конклюдентното признавање е направено со тоа што државата се решава во моментот да издвои пари за помагање на Бошкоски", истакнува Мирјана Најчевска.

Во однос на второобвинетиот Тарчуловски, Хелсиншкиот комитет сè уште истражува дали имало повреда на неговите права, односно сè уште собира докази дали постоел судски налог за негово приведување.

"Доколку апсењето е направено по налог на Министерството, односно на министерката, тогаш имаме противправно апсење", вели Најчевска.

постои правна празнина за поблиско уредување на односите на Република Македонија, односно на Владата

ја остварува единствено врз основа на Резолуцијата 827 (од 1993 година) донесена од Советот за безбедност при

ца наши граѓани, кои се обвинети и против кои се води судски процес во Хаг. Затоа се надевам дека и другите

ви. Мислам дека Владата и Собранието имаа доволно време да ги согледаат фактите, бидејќи подолго време се зборуваше за една ваква работа, која ќе се случи во Македонија. Затоа моравме да го донесеме тој закон за да покажеме сериозност пред меѓународната заедница, бидејќи требаше да знаеме што конкретно им нудиме на лицата кои сега се обвинети, кои права ги имаат, и како државата РМ треба да ги заштитува, дали може да се дадат гаранции и ред други прашања, кои сега стожат отворени", коментира Караџоски.

Тој истакнува дека и тогаш и сега, во ниту еден момент не било проблем прашањето како ќе се одвива испорачувањето на обвинетите, дали при тоа РМ ќе го кочи процесот. Но, беше голем проблем што со нив, кои права тие ги имаат и дали ние како држава треба да застанеме зад нив, да дадеме гаранција, а пример за тоа е Хрватска.

Додека пратениците се враќаат во ритам, односно во заседание, затоа што одморот премногу им траеше, македонските затвореници во Хаг немаат време, туку сериозно мораат да се подготват за испушенијата кои им претстојат. Значи, им треба време за да се средат, бидејќи не смеат да реагираат со емоции, туку да ги побараат сите докази кои им се на располагање за неуспешна одбрана. Во Хаг не се брани само честа на Тарчуловски или на Бошкоски, туку се покрива срамот на државата, која не најде за сходно да се занимава со нивната судбина. Таа прво ги остави на цедило, па откако го "обраа бостанот" повторно ги мијат рацете - само што сега се обидуваат да им ги лекуваат раните. Во иднина прашање е како тоа ќе го сторат. Досега го "кркаа" стапот, а натаму треба најмногу да веруваат во Бога, бидејќи ако има правда таа сама ќе стигне на нивната адреса "Шевенингенска" бб. А, дотогаш сами ќе се борат против обвиненијата, бидејќи никаквиците се на слобода.

T" БЕЗ РЕГУЛАТИВА ЗА СОРАБОТКА

на РМ со Меѓународниот кривичен суд".

Во член 29 од Статутот на судот, се вели во образложението, произлегува обврска за државите да соработуваат со судот во водење на истрага и постапки на лица обвинети за извршување тешки повреди на меѓународното право и на Европската конвенција за правата на човекот.

Натаму, се потенцира во иницијативата, Владата на РМ соработката со Меѓународниот кривичен суд во Хаг

ООН, без при тоа во изминатив период да предложи посебен закон со кој поблиску ќе се уредат прашањата за примена на донесената Резолуција.

Пратеникот Љупчо Мешков вели дека за овој проект не расправале другите пратенички групи.

"Во овој момент, не би сакал да прогнозираме какви ќе бидат ставовите на другите пратеници, односно пратенички групи. Но, се надевам дека како предлагачи ќе бидеме доволно убедливи во нашите образложенија, бидејќи навистина сакаме да укажеме дека постои потреба да се донесе ваков закон. Значи, неговото донесување би било дополнување на нормативата, односно би било усогласување со европското законодавство и, се разбира, со законодавството на другите држави-членки или кандидати за влез во ЕУ. Од тој аспект, сметам дека законот ќе биде корисен затоа што како што се знае имаме двај-

пратенички групи ќе ја поддржат нашата иницијатива и ќе гласаат за донесување на овој закон", објаснува пратеникот Мешков.

ВРЕМЕТО

Според него, тие немаат никаков фит-бек од Владата за овој предлог-закон, но користејќи го деловничкото право како пратеници да предлагаат закони, бидејќи досега таа не понудила, тие го даваат овој предлог со надеж дека ќе биде прифатен од власта и од нивните пратеници.

Во врска со ова прашање пратеникот Жарко Караџоски истакнува дека предлогот е задоцнет и дека тој требало да се донесе многу порано.

"Точно е дека сè тоа е пост-фестум, бидејќи пред триесеттина дена, во една дискусија на оваа тема, реков доколку ни се случи она што всушност ни се случи, треба да имаме легислатива и затоа требаше таа да се напра-

рат за убиства, уништување на домови и сурово постапување со населението во Љуботен 2001 година. Тој и натаму останува во привтор, а неговиот адвокат, кој присуствуваше на чинот во судницата, најави официјализирање на барањето македонската власт да даде гаранции за Тарчуловски да може да се брани од слобода.